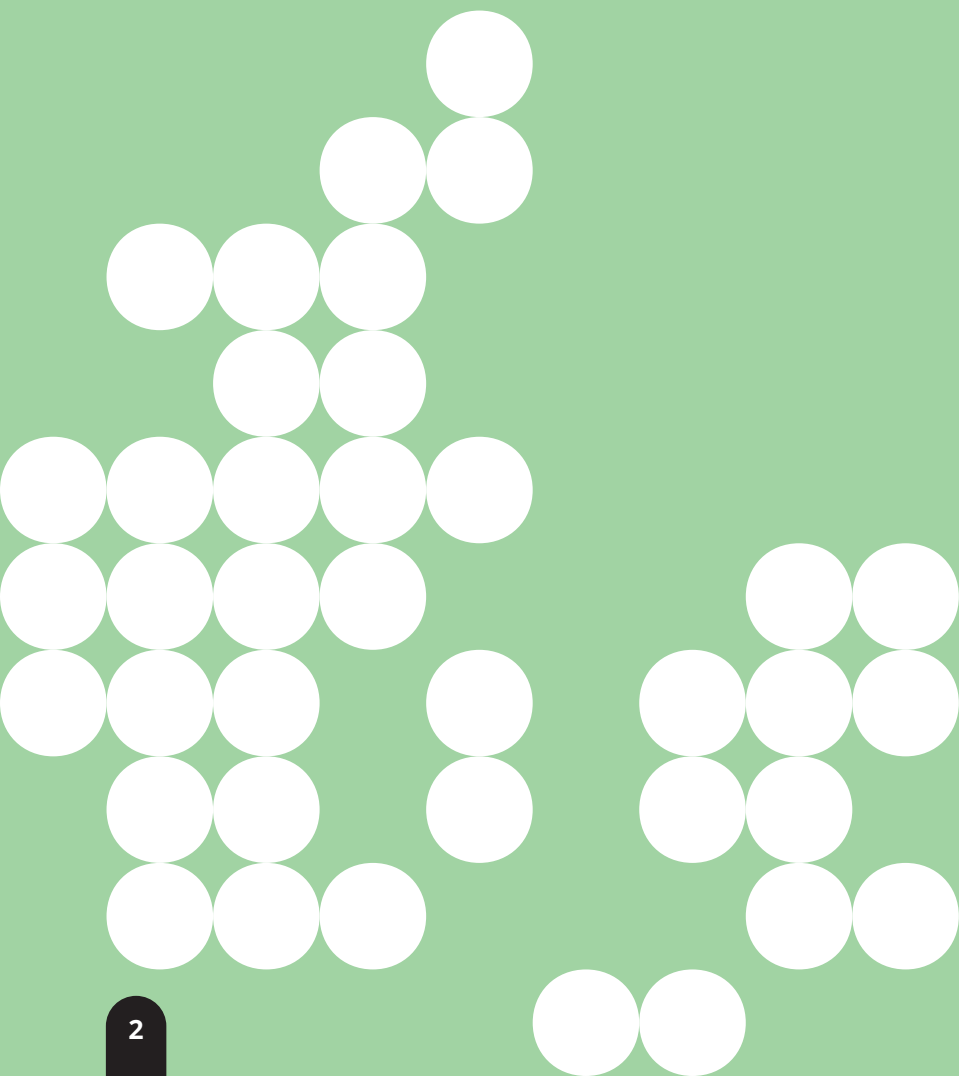

CONSTRUCTIVE
INSTITUTE

HÅNDBOG I konstruktiv journalistik 2025

Kristina Lund Jørgensen
og Jakob Risbro

“DIT VALG. VORES DANMARK”

Vi kan ikke tage demokratiet for givet. Derfor har Constructive Institute taget initiativ til “Dit valg. Vores Danmark” – et historisk samarbejde og nationalt partnerskab op til kommunal- og regionalvalget i 2025.

I et helt unikt samarbejdsprojekt deltager stort set alle lokal- og regionalaviser. Det samme gør TV 2-regionerne, DR’s distrikter og journalistuddannelserne på DMJX, SDU og RUC. Initiativet er finansieret af VELUX FONDEN, TrygFonden, Tuborgfondet, Jyllands-Postens Fond, KL og Danske Regioner. Kulturminister Jakob Engel-Schmidt bakker også op.

“Dit valg. Vores Danmark” består blandt andet af Danmarks hidtil største meningsmåling fra Epinion, faktapakker fra Danmarks Statistik, deltagelse af 400 journaliststuderende ude på medierne, fælles innovation mellem aviser, otte workshops for journalister og redaktører, fem stormøder for politiske kandidater og 10 valgfestivaler op til valgdagen i november.

Vores ambition er at koble konstruktiv journalistik med konstruktiv politik og konstruktive borgere. Det skal sikre og facilitere den offentlige samtale. Den, der bygger bro i samfundet. Det er afgørende. Ikke bare når vi skal stemme. Men for opbakningen til, at vi lever i et demokrati, hvor vi vælger vores egne ledere gennem dialog.

Erfaringerne vil vi bagefter dele med hinanden. Og derefter vise andre demokratier i en polariseret verden, hvad der kan lade sig gøre, når alle gode kræfter går sammen om at insistere på samtalen.

“Håndbog i konstruktiv journalistik 2025” er skrevet af Kristina Lund Jørgensen og Jakob Risbro. De to forfattere er begge tidligere fellows på Constructive Institute. Vi håber, at du vil bruge håndbogen, når valget og andre vigtige historier skal dækkes af din journalistik. Der er brug for det.

God fornøjelse med læsningen. Og med arbejdet for vores demokrati.

Ulrik Haagerup
Stifter og adm. direktør

Esben Seerup
Projektchef, Dit valg. Vores Danmark

CONSTRUCTIVE
INSTITUTE

Foto: Morten Albek

KOM GODT I GANG

Konstruktiv journalistik er i 2025 en genre inden for journalistikken, de fleste danske medier arbejder med. Vi har endda i Danmark flere nyere medier, der er etableret med et erklæret budskab om at dyrke netop den. Det er medier som Zetland og Verdens Bedste Nyheder.

Andre nyhedsorganisationer som for eksempel TV 2 Fyn, TV 2 Bornholm, Fyens Stiftstidende og Børsen har også arbejdet målrettet for at fremme konstruktiv journalistik i deres medieindhold. Ligesom udenlandske medier som SVT, Sveriges Television, og NRK, Norsk Riksringkasting, har erklæret, at de arbejder intensivt med den.

Sådan var det ikke tilbage i 00'erne, da den daværende nyhedsdirektør i DR, Ulrik Haagerup, som en af de første begyndte at arbejde for at fremme den konstruktive journalistik. Dengang frygtede mange medieledere og journalister, at det udelukkende handlede om at bedrive positiv, jubeloptimistisk og ukritisk journalistik.

En antagelse, der ligger langt fra den konstruktive journalistiske kerne. Dens unikke styrke er netop, at den tager afsæt i et problem eller en udfordring i samfundet. I stedet for kun at beskrive problemet er målet, at journalistik går skridtet videre og pege på løsninger. Og det er ikke den eneste gevinst. En journalist med et konstruktivt mindset arbejder også for at afspejle

verden, problemet eller udfordringen, som den tager sig ud med alle de nuancer, som problemstillingen ofte rummer. Samtidig arbejder journalisten, der er udstyret med et konstruktivt mindset, også for at fremme dialogen og den demokratiske samtale i offentligheden, som ellers har fået sværere kår de senere år.

I takt med, at borgerne i stigende grad fortæller i både danske og internationale undersøgelser, at de opsiges avisabonnementet og slukker for nyhederne i radio og på tv, fordi for mange negativt vinklede historier efterlader dem deprimerede og uden håb for fremtiden, har konstruktiv journalistik fået et endnu mere solidt eksistensgrundlag. Med sin løsningsorienterede, nuancerede og dialogskabende kraft er det nemlig håbet, at den kan blive en del af løsningen på det problem.

”Kritisk, men aldrig kynisk” sagde Didde Elnif, formand for Cavling komiteen, da Zetland vandt årets Cavling i 2024 for deres konstruktivt vinklede serie om minkskandalen, der var krydret med nuancer og et forsøg på at skabe dialog og større forståelse. Et valg og et statement fra komiteen for Danmarks fornemmeste journalistpris, der var med til at slå fast, at konstruktiv journalistik er fremtidens journalistik.

Målet med denne booklet er at inspirere og hjælpe dig på vej i dit arbejde med konstruktiv journalistik.

Kristina Lund Jørgensen og Jakob Risbro,
forfattere

August 2025

NYE NYHEDSKRITERIER

Når du beslutter dig for at dyrke den konstruktive journalistik, kan du indlede med at kigge på, hvilke værdier og kriterier, du har som rettesnor for din journalistik.

Danske journalister er for en stor dels vedkommende i flere årtier uddannet til at identificere og producere den "gode historie" med et værktøj kaldet AVISK. Forkortelsen af de fem nyhedskriterier: Aktualitet, Væsentlighed, Identifikation, Sensation og Konflikt. Værdier. Det er nyhedskriterier, der fungerer som gatekeepere for udvælgelsen af den journalistiske historie. En eller flere skal være sande for at historien må anses for at være relevant at bringe.

Mediehuse, redaktører og journalister er de senere år begyndt at diskutere og sætte spørgsmålstejn ved kriterierne og deres begrænsninger. Det sker i takt med, at aviser oplever, at antallet af abonnenter falder. Og det er den klassiske, konfliktorienterede nyhedsdækning, der får flere borgere til at vende ryggen til medierne. De bliver betegnet som "news avoiders". I Danmark er det godt 20 procent af borgerne, der ofte eller nogle gange bevidst undgår nyheder - jf. de seneste opgørelser fra Reuters Institut ved University of Oxford. Og de begrundet det med, at nyhederne gør dem i dårligt humør og ligefrem apatiske, fordi de ikke føler, at de kan gøre noget ved alle de problemer, de bliver præsenteret for i nyhederne, og fordi de er ved at drukne i den til stadighed voksende nyhedsstrøm.

En stor del af dem, der arbejder med nye kriterier for deres journalistik, fokuserer netop på en konstruktiv tilgang. Det er medier som eksempelvis Zetland. "Vi bekæmper kynisme og leder efter løsninger" og "Vi forklarer uden at forenkle" står der i to af de seks grundprincipper, deres journalistik hviler på.

LINK - Et Konstruktive Kompas

På TV 2 Fyn udviklede journalisterne i 2019 et værdisæt konkretiseret i modellen: Det Konstruktive Kompas, LINK. Bogstaverne står for: Løsningsorienteret, Involverende, Nuanceret og Kritisk. Målet med kompasset var at vejlede journalister i at vælge at dreje deres historie i en konstruktiv retning, når de gik i gang med at researche, interviewe og producere deres historie.

Det konstruktive kompas (LINK) viser de fire retninger, som den konstruktive journalistik kan gå i på TV 2 Fyn – Løsninger, Involvering, Nuancer og Kritisk.

Det konstruktive kompas (LINK) viser de fire retninger, som den konstruktive journalistik kan gå i på TV 2 Fyn – Løsninger, involvering, nuancer og kritisk.

På TV 2 Fyn brugte journalisterne i en periode LINK-modellen dagligt på morgenens redaktionsmøde til at udvikle dagens historie. Og de havde et mål om dagligt at producere mindst en historie til aftenens nyhedsudsendelse, der havde et eller flere af elementerne. Det var muligt at gå i alle fire retninger med én historie, men ofte virkede to og måske tre godt. Det kunne være at gå efter en løsningsorienteret vinkel, når en kommune havde et problem med dårligt indeklima på skolerne, så det gjaldt om at finde en kommune, der havde arbejdet med en løsning på det problem. Det kunne være en kompliceret, løsningsorienteret historie, der krævede, at nuancerne blev taget i betragtning, som eksempelvis planerne om CO2-fangst fra Fynsværket, som en løsning på problemet med udledningen af CO2 fra varme- og elproduktion. Den løsningsorienterede historie krævede en tilbundsående undersøgelse, hvor flere nuancer blev taget i betragtning i forløsnings af den løsningsorienterede vinkel.

I'et, står for involvering af borgere, interessenter og magthavere, og var det sværeste at bringe i spil på dagen, hvor historien skulle udvikles og produceres til aftenens nyhedsudsendelse. Til gengæld var det godt at arbejde med, når serier eller anden planlagt journalistik blev udviklet på TV 2 Fyn. Kommunalvalget i 2021 blev derfor også en valgdækning på det regionale medie, der i høj grad blev til på baggrund af fynboernes ønsker til mediets dækning, politikernes involvering i et løsningsorienteret fokus og det nyvundne fokus på at dyrke den konstruktive journalistik.

K'et for den kritiske sans var det nemmeste at bringe i spil for journalisterne. Det lå som en rød tråd gennem alle historierne. For selv om TV 2 Fyn fokuserede på løsninger, nuancer og på at involvere, slap journalisterne ikke den kritiske sans.

Ud over LINK-kompasset formulerede journalisterne på TV 2 Fyn også tilbage i 2020 i fællesskab en definition på, hvad konstruktiv journalistik var for dem på deres medie. Den blev sammen med kompasset trykt på plakater og hængt op på væggene i redaktionslokalet for at minde journalisterne om, at de var i gang med at udvikle et mediehus, der dyrkede konstruktiv journalistik. Det var i høj grad med til at forme et konstruktivt mindset hos journalisterne. Helt konkret resulterede det i, at indholdet af konstruktiv journalistik på tv2fyn.dk steg fra 19,4 procent i 2019 til 28,1 procent i 2023.

Sådan arbejder du med nye kriterier og værdier i dit mediehus:

1. Find kriterierne for den konstruktive journalistik, du vil dyrke.
2. Formulér en definition af konstruktiv journalistik på dit medie.
3. Brug synlige symboler til at holde fast i den ønskede ændring.

Gruppeøvelse: Hvilken vinkel?

Find eksempler på historier, der er prioriteret baseret på nogle af de traditionelle nyhedskriterier præsenteret i teksten ovenfor.

Beskriv i hver historie, hvilket kriterium der er det dominerende.

Beskriv den følelse, historien efterlader dig med.

Find eksempler på historier, der er prioriteret baseret på kriterier i LINK-kompasset præsenteret i teksten ovenfor.

Beskriv i hver historie, hvilket kriterium der er det dominerende.

Beskriv den følelse, historien efterlader dig med.

Individuel forberedelse til gruppediskussion:

- Hvilke historier læser du først, når du downloader dine nyheder?
- Hvorfor vælger du at læse, se eller lytte til netop den type historier?
- Hvilke kriterier er der for dit valg?
- Hvilke kriterier er vigtige for dig?
- Hvilken vinkel vælger du?

Gruppediskussion:

Præsenter for gruppen dit valg af historie, vinkel og den model, du er blevet inspireret af. Diskutér hinandens valg og præferencer.

Idéudviklingen er et afgørende udgangspunkt for konstruktiv journalistik. Det er her, du formulerer dit researchspørgsmål, som bliver afgørende for dit videre arbejde med historien. Det fungerer godt at implementere en idéudvikling inden for de tre søjler, fordi det tvinger dig i den konstruktive retning på et afgørende tidspunkt i den journalistiske proces.

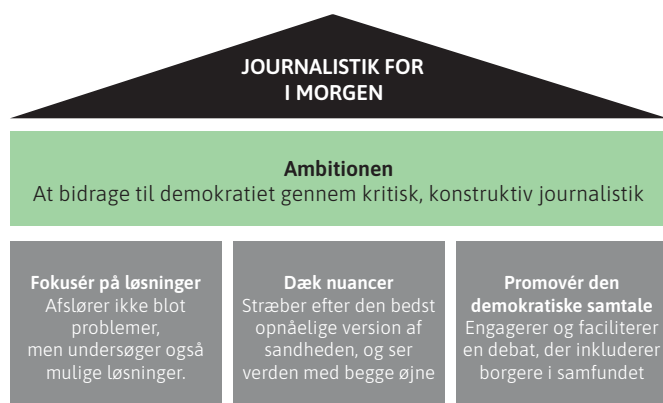
Foto: Morten Albek

DET KONSTRUKTIVE HUS

Der er flere forskellige forståelser af begrebet konstruktiv journalistik. Den tænkning og systematik, som vi har lagt os op af og har baseret denne bog på, stammer fra Constructive Institutes principper om konstruktiv journalistik.

På Constructive Institute, grundlagt af Ulrik Haagerup, arbejder de med en model, de kalder "Det konstruktive hus", som vi beskriver i det følgende kapitel. Her dykker vi også længere ned i, hvordan du med et konstruktivt mindset arbejder konkret med dine historier, når du idéudvikler og researcher, og vi kommer med forslag til faste formater, der kan hjælpe dig med at sætte en ramme for historierne.

I det konstruktive hus er der tre søjler.

Den første søjle har fokus på løsninger, når du arbejder med en given problemstilling. I den midterste søjle fokuserer du din journalistik på at afdække nuancerne i den givne problematik for at give dit publikum den mest fyldestgørende og retvisende beskrivelse af problemstillingen. I den tredje søjle er dit fokus på at fremme den demokratiske samtale. Her handler det altså om at involvere dit publikum, sagens parter og på at understøtte dialogen.

Søjle 1: Fokus på løsninger

Når du indleder din idéudvikling med fokus på at arbejde med løsningsorienteret journalistik, handler det som altid i den kon-

struktive journalistik om først at identificere en problemstilling eller den udfordring i samfundet, du kan undersøge.

Når du har fundet din historie, kan du i den videre idéudvikling have fokus på, om andre har løst et lignende problem? Om du kan finde kilder, der kan pege på løsninger? Og om de løsninger, du finder, kan overføres til den kontekst, din problemstilling er hentet fra. Når du fokuserer din idéudvikling på mulige løsninger, er det vigtigt, at du holder fast i din kritiske indstilling, så du ikke præsenterer mulige løsninger, der ingen mening giver i den kontekst, din historie er funderet i. Den løsning, der fungerer i en stor kommune som Odense, er muligvis ikke en løsning, der fungerer i Assens.

Du kan bruge de metoder til idéudvikling, du eller din redaktion ellers benytter jer af. Det kan være mindmapping, idétræet eller en helt tredje metode.

I idéudviklingsfasen stiller du altså spørgsmål som:

- Hvem har tidligere løst problemet?
- Hvem udtænkte, udviklede og implementerede den eller de løsninger?
- Tilbyder interessenterne i sagen en løsning?
- Findes der ikke en løsning – og er det derfor nødvendigt at udvikle en ny?
- Kan borgere og eksperter komme med løsninger eller udvikle dem sammen.

Når du har indkredset idéen til en løsningsorienteret historie, bevæger du dig over i researchfasen – der kan være et overlap mellem de to faser.

Når du går i gang med at researche en konstruktiv, løsningsorienteret historie, gør du det ved at stille spørgsmål som:

- Er løsningen skalérbar? (Virker løsningen andre steder)
- Er der eksperter eller forskere, der kan validere løsningen?

- Hvem har ansvaret, og hvem kan arbejde med denne løsning?
- Hvordan og hvornår kan løsningen bruges?
- Vil beslutningstagerne bruge løsningen?

I processen gælder det altså om at forholde sig lige så kritisk til de løsninger, du støder på, som du gør til den problematik, der ligger til grund for din idéudvikling.

Når du og din redaktion ønsker at arbejde mere med løsningsorienteret journalistik, kan det give mening at indføre faste formater, der fremme den type historier:

I søjle 1 i Det Konstruktive Hus kan du arbejde med formater som:

- "Sådan kan det løses"
- "De har magten til at løse problemet"
- "Hvad gør andre"

Farlige puff bars breder sig i skolegårde. En løsning? Tal mindre om dem

Puff bars er efterhånden udbredte på de danske skoler, også selvom de er ulovlige. Hvad gør vi? Måske skal vi, paradoksalt nok i dag, tale lidt mindre om dem.

24. april 2025

18 min. 4 19 40

Foto: Jason Lee/Reuters/Ritzau Scanpix

Paradoksalt information

Puff bars, en slags e-cigarett, er efterhånden ret udbredte på de danske skoler. Politiken har fået lavet en rundspørge i kommunerne, og i den svarer otte ud af ti, at de har en udfordring med puff bars blandt elever i grundskolen. Forbruget blandt de 15-17-årige er steget fra 3,5 procent i 2021 til 14,3 procent i 2024 ([Politiken](#)).

Problemet er, at der kan være utroligt meget nikotin i en puff bar. Mens en lovlig e-cigarett maksimalt må indeholde 40 milligram nikotin, er der eksempler på puff bars, der indeholder op til 1.300 milligram. Der er også historier om, hvordan hårde stoffer er blevet puttet i puff bars, for eksempel fentanyl, der er 50 gange stærkere end heroin. Og puff bars blev da også gjort ulovlige sidste år ([Sundhedsministeriet](#)).

I dag taler jeg med Seka Fonsbøl, afdelingsleder for udskolingen på Vinding Skole i Vejle, og med Melanie Krommes, der er SSP-konsulent i Rødovre Kommune. Hvad gør vi? Et af svarene er paradoksalt nok, at vi ikke skal tale så meget om puff bars, at børnene tror, at det er blevet normalt at bruge dem. For det er det ikke. Selvom forbruget altså stiger ([Zetlands nyhedspodcast](#)).

Zetland er som nævnt et af de danske medier, der arbejder målrettet med løsninger. I eksemplet ovenfor griber de fat i et veletableret problem, der var på mediernes dagsorden i foråret 2025. "Mange unge er begyndt at ryge puff bars."

Den etablerede og kendte problemstilling tager de udgangspunkt i og går på jagt efter et løsningsorienteret perspektiv, som kan inspirere andre og måske være med til at løse problemet.

Søjle 2: Fokus på overblikket og nuancerne

I søjle 2 arbejder du med overblik og nuancer. Målet er give mediebrugerne den bedst opnåelige version af sandheden med henblik på at give dem et stærkere grundlag til at vurdere, hvad de selv mener om et vigtigt emne.

Din idéudvikling er igen baseret på, at du indkredser en specifik problemstilling eller en udfordring i samfundet. Du kan gå efter komplicerede problemstillinger, hvor der ikke nødvendigvis er et entydigt svar, eller du kan søge efter en problemstilling, der trænger til at blive undersøgt i forhold til for eksempel en udvikling over tid. Det kan være statistikken over trafikdræbte – er der flere, der mister livet i trafikken eller er der i virkeligheden færre set hen over en årrække?

Det kalder på spørgsmål i idéudviklingen som:

- Måske er sagen ikke så sort/hvid? Kan flere kilder bringe nuancer i forhold til problemstillingen?
- Hvad er den historiske baggrund?
- Hvordan ser udviklingen af et betydeligt problem ud over tid?
- Er der historier, du kan vende tilbage til og finde ud af, hvordan det gik?
- Er der myter, der kan bekræftes eller afkræftes?

Når du går i gang med din research, gælder det om at lede efter eksempelvis større datasæt, der afslører udviklingen over tid i forhold til den givne problematik. Selvom man har identificeret et problem, der opstår lige nu, er det ikke sikkert, at udviklingen eller det store billede fortæller den samme historie. Du kan også dykke ned i historien for at finde flere perspektiver på problematikken.

Det kan også handle om at søge efter flere synspunkter i forhold til sagen, hvis det handler om en sag, der er mere kompliceret. Er det for eksempel mere miljøvenligt at køre i en el-bil eller er regnestykket kompliceret og svært at svare klart ja eller nej til.

Når du går i gang med at researche en nuanceret historie, hvor du ønsker at give dit publikum det fulde overblik, alle nuancerne og det mest retvisende billede af virkeligheden, gør du det ved at stille spørgsmål som:

- Hvad viser et overblik over alle data?
- Hvordan ser det ud i forhold til andre områder?
- Hvordan har udviklingen været over x antal år?
- Hvad er årsagen til den udvikling?
- Hvem og hvad kan forklare problemet fra flere sider af historien?
- Hvem er ansvarlig for den udvikling?

I søjle 2 kan du, når historien er på plads arbejde med faste **formater** som:

- "Forstå sagen"
- "Det her skal du vide om..."
- "Det ved vi, og det ved vi ikke"
- "Sådan påvirker det dig"
- "Ekspertene forklarer"
- "Myter og fakta"
- Tidslinje – fra start til nu

Et eksempel på den type journalistik er artiklen her fra [TV2.dk](https://www.tv2.dk), hvor eksperterne kommer med et overblik og bud på, hvad der vil ske i forbindelse med topmødet mellem den russiske præsident Putin og den amerikanske præsident Trump, der skulle mødes for at diskutere fred og våbenhvile i Ukraine den 15. august 2025 på Joint Base Elmendorf-Richardson i Anchorage, Alaska.

Krigen i Ukraine

Europa håber, at Trump flopper – her er tre mulige scenarier

Ukraine og Europa håber på, ifølge analytikerne, at Trump bliver sur på Putin

Ukrainernes drømmescenarie er, hvis USA's præsident, Donald Trump, sætter foden ned over for Ruslands præsident, Vladimir Putin, siger TV 2s korrespondent Rasmus Tantholdt. Foto: TV 2 Grafik / Christian Poul Hansen

15. aug kl. 10.25
Af Mie Juhi Lorenzen

Den amerikanske præsident, Donald Trump, og den russiske præsident, Vladimir Putin, sætter sig ansigt til ansigt over for hinanden fredag aften dansk tid i Alaska.

Et møde, hvor både Ukraine, EU og resten af verden vil følge nøje med fra sidelinjen.

“ At Trump bliver rasende på Putin og siger, "Jeg vil ikke trækkes rundt i manegen mere"

Rasmus Tantholdt, TV 2-korrespondent

For hvad kan vi egentlig vente os af mødet mellem de to stormagter?

Søjle 3: Involvering

Når vi taler om at skabe dialog og om involvering, der er temaet i søjle 3, er det en ambition, at du som journalist træder ud af rollen som beskrivende og passiv observatør og spiller en aktiv rolle i eksempelvis at få uenige parter til at møde hinanden for at skabe dialog og forhåbentlig større forståelse.

Det at træde ud af rollen som beskrivende journalist ikke betyder, at du går bort fra det grundlæggende udgangspunkt, at du er tilstræbt objektiv. Du går bare et skridt videre fra det beskrivende og passivt observerende til at påtage dig en mere aktiv rolle, hvor du arrangerer møder, debatter, events – alt sammen med henblik på at få dækket emnet med mere involvering af borgerne.

Det handler også om, at du er klar til at række ud til borgerne og dit publikum og bede dem om hjælp til at identificere, hvilke problemstillinger, du som journalist bør kaste dig over.

Hjælp os med idéerne

Involveringen kan altså finde sted på flere niveauer. Du kan som journalist eller som medie have en ambition om at involvere borgerne og dit publikum, før du overhovedet selv har en idé om, hvilken sag og historie dit medie skal dække. Det gør du og dit medie ved at spørge borgerne og jeres publikum om, hvilke sager det er vigtigt, at I kaster jer over. Når deres idéer er samlet sammen, og du og dit medie har valgt den eller dem, I vil undersøge, kaster I jer igen over en konstruktiv idéudvikling i den tredje søjle.

Du kan også selv vælge et tema som ramme for involveringen, så du får input til det af borgerne og dit publikum.

Her stilles det brede spørgsmål som for eksempel:

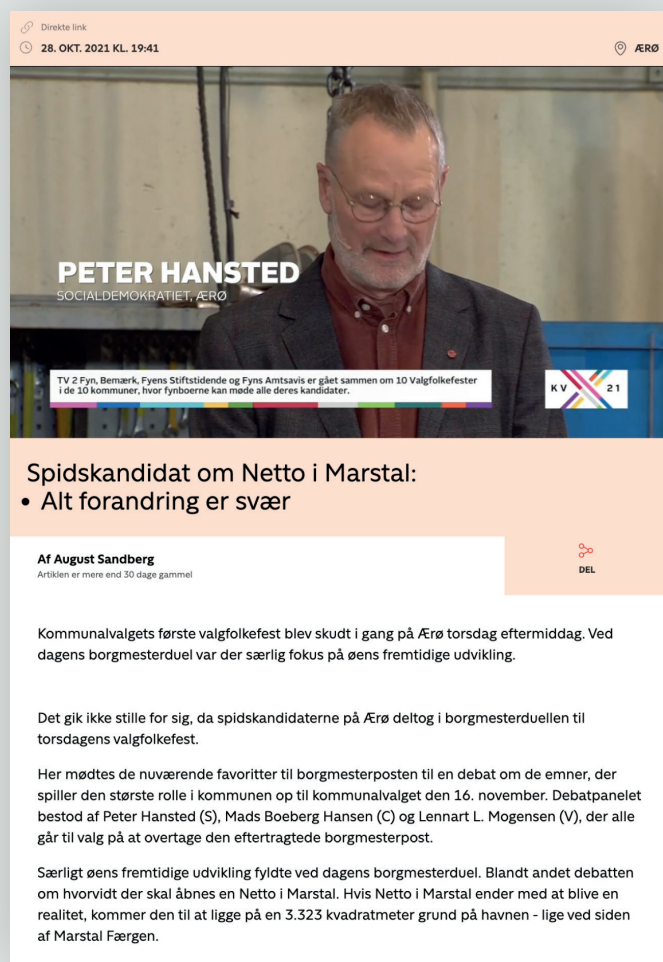
- Er der noget, du går og undrer dig over? Har du et problem eller en udfordring i din hverdag, som vi skal undersøge for dig?

Eller det mere specifikt som for eksempel:

- Er der noget, du undrer dig over i Kerteminde Kommune, som du mener vi bør undersøge inden kommunalvalget?

Det spørgsmål stillede TV 2 Fyn til borgerne i alle de ti fynske kommuner i forbindelse med kommunalvalget i 2021. Godt flere hundrede borgere skrev til redaktionen, hvad de mente, TV 2 Fyn skulle undersøge i forbindelse med det kommende valg. I hver kommune blev der stemt om de ti forslag, der var stillet flest gange. Herefter stemte flere tusinde borgere på et af de ti emner i deres kommune. De tre problemstillinger, der fik flest stemmer i hver af de ti kommuner, det blev de tre sager, journalisterne på TV 2 Fyn satte særligt fokus på op mod valget. Dermed satte borgerne dagsordenen for en stor del af tv-stationens dækning af valget i alle fynske kommuner.

Det vigtige ved den tilgang er, at journalisterne får øje på problemstillinger og sager, de ikke nødvendigvis ville få øje på i en mere traditionel tilgang til valgdækning. Et eksempel på, hvordan borgerne på Ærø valgte, at et af de væsentlige emner, som de ville have debatteret i valgkampen til kommunalvalget, var, om der skulle ligge en Netto-butik på havnen i Marstal eller om det skulle være lovligt eller ulovligt at købe huse i Ærøskøbing og Marstal og bruge dem som sommerhuse. Emner, der ikke nødvendigvis var kommet på journalisternes radar, hvis ikke der var kommet forslag fra øens borgerne.

Direkte link
28. OKT. 2021 KL. 19:41
ÆRØ

PETER HANSTED
SOCIALDEMOKRATIET, ÆRØ

TV 2 Fyn, Bemærk, Fyens Stiftstidende og Fyns Amtsavis er gået sammen om 10 Valgfolkefester i de 10 kommuner, hvor fynboerne kan møde alle deres kandidater.

Spidskandidat om Netto i Marstal:
• Alt forandring er svær

Af August Sandberg
Artiklen er mere end 30 dage gammel

Kommunalvalgets første valgfolkefest blev skudt i gang på Ærø torsdag eftermiddag. Ved dagens borgmesterduel var der særlig fokus på øens fremtidige udvikling.

Det gik ikke stille for sig, da spidskandidaterne på Ærø deltog i borgmesterduellen til torsdagens valgfolkefest.

Her mødtes de nuværende favoritter til borgmesterposten til en debat om de emner, der spiller den største rolle i kommunen op til kommunalvalget den 16. november. Debatpanelet bestod af Peter Hansted (S), Mads Boeberg Hansen (C) og Lennart L. Mogensen (V), der alle går til valg på at overtage den eftertragtede borgmesterpost.

Særligt øens fremtidige udvikling fyldte ved dagens borgmesterduel. Blandt andet debatten om hvorvidt der skal åbnes en Netto i Marstal. Hvis Netto i Marstal ender med at blive en realitet, kommer den til at ligge på en 3.323 kvadratmeter grund på havnen - lige ved siden af Marstal Færgeen.

Samme oplevelse havde de også på Midtjyllands Avis. Her blev der sat fokus på de problemer, som Silkeborg hvert år har med, at Gudenåen oversvømmer huse, haver, marker, når store regnskyl rammer byen.

Den lokale avis, Midtjyllands Avis, skriver hver gang historier om oversvømmelserne. I mange år har vinklerne handlet om, hvem der bar skylden for, at Silkeborg og egnen omkring byen ikke er blevet bedre beskyttet mod oversvømmelser. Mange historier handlede om politikere, der indbyrdes bebrejdede hinanden for at have svigtet.

Men så besluttede redaktionen på Midtjyllands Avis at gøre noget aktivt.

Avisen tog initiativ til at samle borgere og politikere i byens Medborgerhus for at tale om oversvømmelserne.

Men avisen bestemte, at der var særlige regler for mødet. Politikerne skulle først lytte til borgerne.

Dernæst skulle politikerne – på scenen – gennemføre et møde i Teknisk Udvalg, mens borgerne lyttede på. Politikerne måtte ikke tale om fortiden og bebrejde hinanden for ting, der tidligere var gået galt. De måtte alene tale om fremtiden og om løsninger på problemet med oversvømmelserne.

Resultatet blev, at politikerne kom op med konkrete bud på, hvordan oversvømmelserne kunne stoppes.

Det var altså avisen, der tog et aktivt initiativ.

Det var avisen, der gav borgerne ordet.

Det var avisen, der fik de ansvarlige politikere til at tænke fremad og lede efter løsninger.

Og så dækkede avisen naturligvis det hele til print og online – med den tilstræbte objektivitet, der kendetegner Midtjyllands Avis. Aktiv uden at være aktivistisk.

Læs mere om TV 2 Fyns konstruktive valgdækning i 2021 i case-reporten bagerst i udgivelsen.

Involvering i din historie

Du kan også vælge at involvere borgere, interessenter, magthavere og andre senere i processen. Har du selv en idé til et problem eller en udfordring i samfundet, hvor du ønsker at arbejde med involvering og med at skabe dialog, handler det om at styre din idéudvikling i retning af involvering.

Det handler om at stille spørgsmålene:

- Hvordan kan mit medie spille en aktiv rolle i at skabe dialog og involvere borgere, interessenter, eksperter og beslutningstagere i historien?
- Er det oplagt med live-journalistik som en debat, workshop eller et event?
- Kan jeg engagere og involvere brugerne i at udvikle løsninger, i at nuancere historien eller bygge en bro og skabe dialog mellem modstandere for at fremme forståelsen mellem parterne?

I søjle 3 kan du arbejde med formater som:

- **Sammen løser vi problemet** – redaktionen inviterer læsere/brugere til at komme med idéer og løsninger eller facilitere en løsning på et problem ved at bringe aktørerne på området sammen.
- **Mød din modstander** – to eller flere personer med modstri-

dende synspunkter mødes ansigt til ansigt, med eller uden journalist som moderator.

- **Idéværkstedet** – crowdsourcing af forslag til, hvordan et lokalt problem kan tackles.
- **Dialogpanelet** – borgere med forskellige baggrunde diskuterer en sag under redaktionens rammer.
- **Hvis jeg var dig** – borgere og politikere sætter sig i hinandens sted og foreslår løsninger set fra den andens perspektiv.

På Danmarks Radio gik man i forbindelse med folketingsvalget i 2022 fuldtonet ind i den involverende journalistik med formatet "Uenige sammen". En del af projektet gik ud på at invitere danskerne til at deltage i samtaler med borgere, de var uenige med, under overskriften "Hvornår har du sidst talt med en, du ikke er enig med". Borgerne blev sat sammen i par og deres samtale om et specifikt emne de var uenige om blev i nogle tilfælde optaget af DRs fotografer og delt på DRs platforme, som eksempel på demokratisk samtale på trods af, at deltagerne var "uenige sammen".

Gruppe- eller soløvelse: Find den konstruktive historie

Find en nyhedshistorie fra en avis, radio eller tv-udsendelse, hvor der beskrives et problem. Implementer en stram idéudvikling inden for en af de tre søjler.

1. Fokus på løsninger af problemet.
2. Fokus på at nuancere historien.
3. Fokus på involvering.

Gruppediskussion:

Præsenter historierne for hinanden.

Hvad bidrager den konstruktive vinkel på problemet med?

Hvilke faldgruber er der, når man arbejder med den konstruktive vinkel? Kan den konstruktive vinkel blive endnu skarpere?

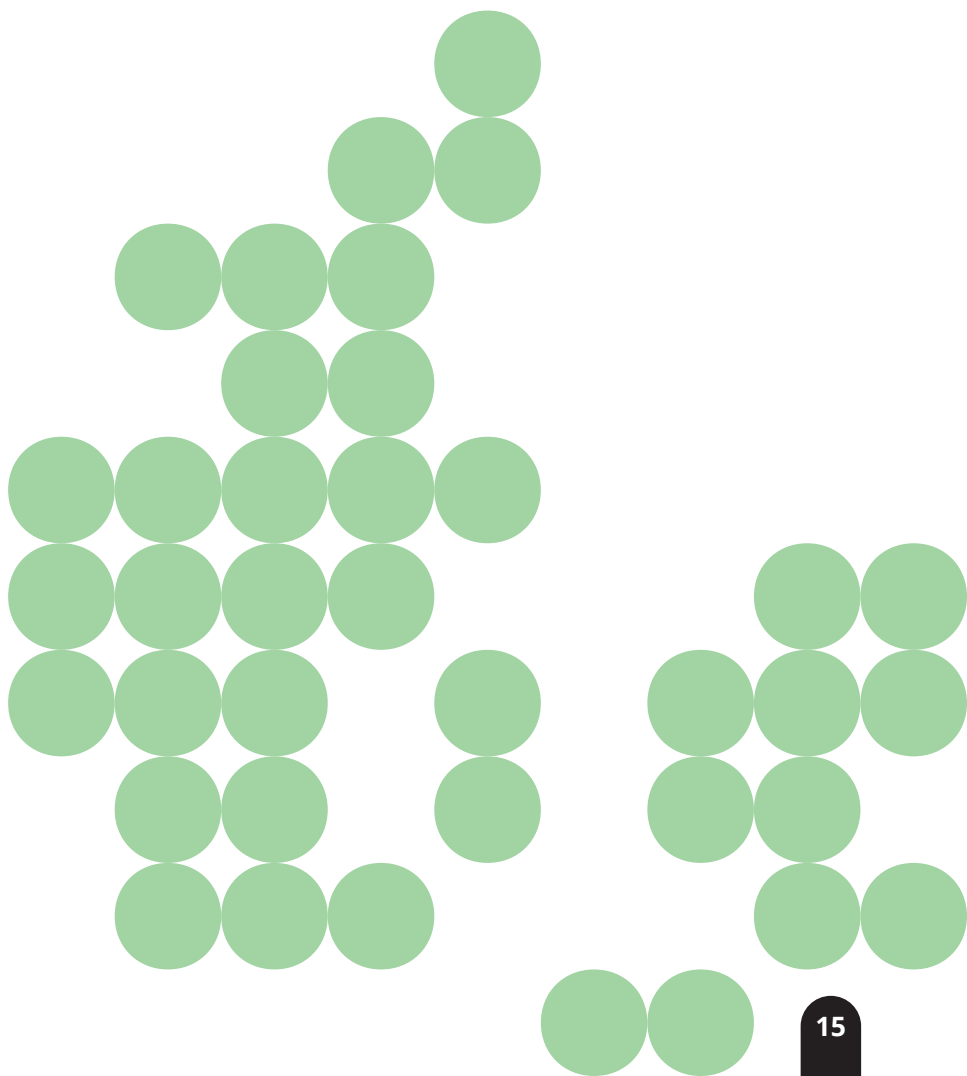

Foto: Morten Albek

FALSK BALANCE OG FRAMING

Det er med konstruktiv journalistik som med klassisk journalistik vigtigt, at den journalistiske fremkaldelse af historien er balanceret. At alle parter har mulighed for at komme til orde i en sag og at kritik bliver forelagt for en kritiseret part. At det er fair journalistik, hvor etiske overvejelser er en del af processen. Med et konstruktivt mindset følger en særlig opmærksomhed på at give et retvisende billede af verden, men det kan være svært at ramme, fordi der er faldgruber, vi ikke nødvendigvis som mennesker er bevidste om. Det kommer vi ind på her i kapitlet, der handler om falsk balance og framing.

Find balancen

“Falsk balance” er et opmærksomhedspunkt, der ikke nødvendigvis er synligt, når man arbejder præcis, som man plejer og har lært det, med sin historie. Med “falsk balance” mener vi, at når vi arbejder som journalister, leder vi som regel efter at få begge sider af en sag repræsenteret i vores historie. Dermed risikerer vi, at de to synspunkter bliver sidestillet, men det er ikke nødvendigvis sådan virkeligheden hænger sammen. Det er ikke altid, der er et klart for og et imod, og at de har lige meget ret og vægt.

Hvis du er i en situation, hvor alle kilder og fakta peger i én retning, og du partout jagter en kilde, der mener det modsatte for at opnå en slags balance, så bør du genoverveje din mission. Hvis der kun er én forsker blandt hundredvis af klimaforskere, der benægter, at klimaforandringer finder sted, er det så nødvendigt at inkludere modstanderen i historien om, at klimaforandringer får Grønlands indlandsis til at smelte? Ikke hvis du ikke vil skabe falsk balance i din historie.

Undgå framing

I din idéudvikling, din research og i dit valg af kilder tager du de første vigtige beslutninger, der kan dreje din historie i en konstruktiv retning.

I den proces finder der også mindre konkrete og ubevidste processer sted, når du vælger kilder, vinkler historien og sætter ord og billeder på.

Det er i de ubevidste processer, der kan ske en framing af historien, der kan sende den i en mindre konstruktiv retning.

Et videnskabeligt funderet eksempel på framing bliver tydeligt i et eksperiment fra 1974 (Loftus og Palmer, 1974), hvor forskerne viste en række testpersoner en film af en bilulykke. Efterfølgende skulle personerne gætte bilens hastighed på tidspunktet for ulykken. De, der blev spurgt på en tydeligt værdiladet måde, vurderede, at bilen kørte hurtigere end dem, der blev spurgt på en neutral måde.

Spørgsmålene var: “Hvor hurtigt kørte bilen, da den smadrede ind i den anden bil?” og “Hvor hurtigt kørte bilen, da den ramte den anden bil?”

Da testpersonerne en uge senere blev spurgt, om de så glasskår i filmen, var de, der var udsat for spørgsmålet med ordet smadrede, mere tilbøjelige end den anden gruppe til at svare, at de havde set glasskår. Der var bare ingen glasskår i filmen.

Ord og sammenhænge påvirker altså brugernes forståelse af verden. Derfor er det vigtigt at vælge sine ord omhyggeligt og præcist, så man ikke forstærker, svækker eller fremkalder andre billeder end tiltænk.

Framing handler også om, at når du eksempelvis skriver en historie om kriminalitet, skal du være påpasselig med, hvordan historien bliver illustreret. Vælger du et billede til en historie om kriminalitet, der viser danskere med anden etnisk baggrund, er du med til at fodre forestillingen om, at kriminalitet bliver begået af borgere af anden etnisk herkomst.

En tredje betragtning i forhold til framing i et konstruktivt perspektiv handler om ikke at frame casen som et offer. Som journalister leder vi som regel efter den case, det går ud over, når vi beskriver og fortæller om et problem eller en udfordring i samfundet. Prøv i stedet at lede efter en case, der har løst problemet. Casen, der er stærk og handlekraftig, som inspirerer andre, der er ramt af samme problematik eller dem, der selv

kæmper med noget andet og har brug for at lade sig inspirere af casens drivkraft.

Når du overvejer at komme uden om de former for framing og den slags stereotype opfattelser af for eksempel minoriteter, det kunne også være køn eller seksuel orientering, er du med til at udfordre den automatiske framing af en historie eller af en gruppe mennesker i samfundet.

Spørgsmål du kan stille for at undgå framing:

- Hvad er din eller samfundets bias i forhold til historien, kilderne og din vinkel?
- Spørger du uden fordomme?
- Er din case et offer eller en handlekraftig person?

Gruppeøvelse: Falsk balance?

Brug 15 minutter hver på at finde et eksempel på journalistik,

hvor du tror, der har været en stereotyp framing af historien ved for eksempel kildevalg, billedvalg eller sagens kerne.

Hvordan kunne historien se ud, hvis den "falske balance" blev rettet og der blev arbejdet med at undgå framing.

Præsenter derefter jeres eksempler for hinanden i gruppen med fokus på:

- Hvordan kommer framing til udtryk i historien – er det valg af billeder, kilder eller af selve sagen?
- Er der falsk balance i kildevalg?
- Hvad gør den framing af historien ved modtagerens opfattelse af problemet?
- Hvilke andre kilder, sager eller billeder kunne journalisten have valgt for at opnå en mindre stereotyp framing?
- Hvordan vil du fremstille historien – med en velovervejet balance og framing?

KONSTRUKTIV INTERVIEW- TEKNIK

Også i denne fase af den journalistiske proces har du mulighed for med et par enkle greb at trække din fortælling i en konstruktiv retning. Det handler, som med klassisk journalistik, om at gå nysgerrigt og undrende til værks og være god til at lytte og stille opfølgende spørgsmål.

Formålet med interviews i det konstruktive perspektiv er at hjælpe borgerne med at forstå verden og de sager, du rejser. De skal blive klogere på sagen, på en holdning til den, dilemmaet i den eller på den person, du taler med. Samtidig skal kilden have det modspil, der er nødvendigt for at sikre din og historiens substans og troværdighed. Din kritiske sans er et afgørende værktøj, du har brug for i alle interviews, men målet i sig selv er ikke at være kritisk. Nogle gange kaldes interviewpersonen for et "interviewoffer". Den framing understøtter en forståelse af, at interviewet kun er kritisk – et krydsforhør. Det er ikke målet med det konstruktive interview.

Interview med fokus på løsninger

Ønsker du at bruge interviewet i jagten på at finde løsninger, fokuserer du på de fremadskuende spørgsmål. Det overordnede spørgsmål er: Hvad nu?

Hvis der er løsninger, er det vigtigt at spørge om, der er dokumentation for, at løsningen virker, og for dens skalérbarhed, som vi tidligere var inde på i forbindelse med research.

Inspiration til spørgsmål du kan stille, der fremmer et løsningsorienteret perspektiv:

- Hvad kræver det at løse problemet?
- Hvem kan løse problemet?
- Kan du hjælpe med at løse problemet?
- Hvem har ansvaret for at løse problemet?
- Hvem kan udvikle en løsning?
- Kender du til en løsning eller andre, der har løst problemet?
- Hvorfor er det en god løsning?
- Kan du beskrive, hvordan løsningen virker?
- Har du bevis for, at det er en løsning, der virker?

- Hvad er udfordringerne med den løsning?
- Hvad kan andre lære af din erfaring med den løsning?
- Kan andre bruge den løsning?

For at fremstå konstruktiv og stadig kritisk i dine interviews, skal du udfordre "helten" på samme måde, som du udfordrer "skurken". Det gør du ved at stille samme kritiske spørgsmål til dem, der har et bud på en løsning, fordi det giver de bedste svar.

Interview med fokus på nuancer

Har du i din historie fokus på nuancer, er det vigtigt at søge efter et overblik, for historiens baggrund, modsigelser og sammenhænge. For at få nuancerne kan du også spørge, hvad kilden tvivler på, har forbehold over for eller undrer sig over.

Inspiration til spørgsmål du kan stille for at fremme nuancer:

- Hvad er baggrunden for dette problem?
- Har der været en udvikling over tid?
- Hvordan ser du på sagen?
- Hvorfor er det vanskeligt at blive enige eller løse problemet?
- Hvad er dilemmaet i denne sag?
- Hvilke aktører spiller en rolle i sagen?
- Hvad skal der samarbejdes om for at løse problemet?
- Hvilket af din modstanders argumenter, synes du er det bedste?
- Hvor ligger din egen tvivl?
- Hvad sker der nu?

Det er vigtigt, at du opfordrer kilden til at uddybe, beskrive og forklare undervejs, det kan bringe nye perspektiver og dilemmaer i spil. Det kan ud over at nuancere historien også hjælpe med at skabe et større engagement i historien hos modtageren.

Konstruktiv interview-teknik ved live-interviews

Live-interview på TV, i radio eller på sociale medier er en kategori for sig, når vi taler om interviewteknik. I et live-interview er vinklen som regel skarpt skåret ud i din præsentation eller

i første spørgsmål. Og når vinklen er klar fra begyndelsen, vil modtageren bedre forstå, at det kan blive nødvendigt at stille et spørgsmål flere gange. Hvis interviewpersonen konsekvent undlader at svare på dit spørgsmål, kan du bringe tvivl eller nuancer i spil ved at spørge, hvorfor han eller hun har svært ved at svare på spørgsmålet, og hvad årsagen er. Det er en imødekommende måde, hvor du anerkender, at nogle spørgsmål er svære at svare på, mens andre ikke har et simpelt, entydigt svar. Vær transparent og spørg klart: "Nu har jeg spurgt dig flere gange, og du har tilsyneladende svært ved at svare på spørgsmålet. Hvorfor har du det?" I stedet for den mere aggressive form, hvor du stiller præcis samme spørgsmål igen og igen uden nogensinde at komme videre i sagen eller bidrage til, at dit publikum får en bredere forståelse af problemet.

Inspiration til det konstruktive live-interview:

- Spørg efter løsninger, nuancer og giv interviewpersonen plads til at uddybe sine svar.
- Vær transparent og spørg, hvorfor kilden har svært ved at svare i stedet for aggressivt at gentage det samme spørgsmål.

Gruppeøvelse: Konstruktivt liveinterview

Brug 15 minutter på at finde et liveinterview (TV, radio, SoMe), hvor interviewer på en aggressiv måde gentager spørgsmål uden at få svar og konkluderer, at den interviewede "ikke vil svare".

Diskussion

Hvordan kunne interviewet have set ud, hvis interviewer havde haft en mere konstruktiv tilgang?

Reflekter over og kom med bud på, hvordan interviewer kunne have fået andre og bedre svar?

Hvilke spørgsmål skulle være stillet?

Hvordan skulle man have spurgt for at få nuancer frem?

Hvordan ville I have disponeret interviewet for at få bedre svar, men stadig stille skarpe spørgsmål?

BRUG FORTÆLLE- MODELLER KONSTRUKTIVT

De klassiske fortællemodeller kan også bruges til at formidle den konstruktive vinkel. Sådan er det med modeller, de skal inspirere dig til, hvordan du bedst fortæller din historie - også dem med den konstruktive vinkel.

Den omvendte pyramide

Den klassiske nyhedstrekant bruges især, når journalisten skal fortælle en kort, afklarende nyhed om, hvad der er sket lige nu. Det vigtigste, og det konkluderende, ligger i toppen. Historien udfolder sig derefter i det omfang, der er behov for, plads og tid til på nyhedsredaktionen.

Det er her, du stiller de klassiske hv-spørgsmål, der er listet herunder. Det sidste spørgsmål er afgørende for at give artiklen en konstruktiv drejning, der kan efterlade læseren, lytteren eller seeren noget håb om, at problemet er på vej til at blive løst. Det kan være en ulykke, der spærrer motorvejen, men hvor beredskabet arbejder på at gøre vejen farbar igen indenfor et givent tidsrum. Eller det kan være et sammenbrud i politiske forhandlinger, hvor der er fastsat en ny dag til nye forhandlinger.

Spørgsmål, som besvares i et nyhedstelegram med konstruktiv sigte:

- Hvem
- Hvad
- Hvor
- Hvornår

- Hvordan
- Hvorfor
- **Hvad nu?**

The Wall Street Journal Guide

The Wall Street Journal Guide er en anden klassisk model udviklet i det amerikanske mediehus med samme navn. Den er egnet til baggrundshistorier og reportager med flere nuancer og perspektiver. Derfor støtter den også en konstruktiv ambition med historien.

Formlen for modellen:

1. Anslag:
Beskrivende introduktion, der vækker læserens interesse
2. Kernen: Hvad handler historien om?
3. Uddybning af kerneafsnit
4. Uddybning af kerneafsnit
5. Uddybning af kerneafsnit
6. Cirkulært spark:
Der bindes sløjfen til introduktionen og peges fremad (Writing and Reporting News, Carole Rich, 1999).

The Wall Street Journal Guide er en model, der i høj grad kan hjælpe med at støtte historier med konstruktive vinkler som løsninger og nuancer på grund af pladsen til at uddybe historiens kerne med flere perspektiver og nuancer.

KUP – en ny model til den konstruktive fortælling

KUP-MODELLEN

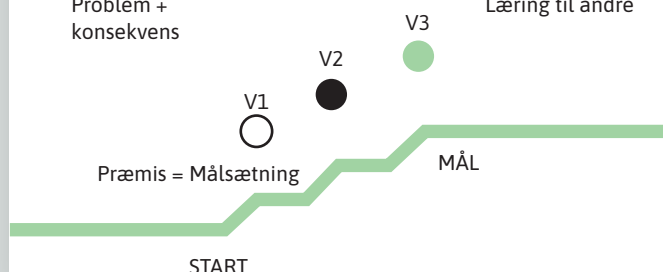
Kerne

Problem +
konsekvens

Udvikling

Perspektiv

Læring til andre

Kerne

Her præsenterer du problemet og konsekvenserne.

Udvikling

Her beskriver du hovedpersonens udvikling gennem vendepunkter. Vendepunkterne er fortællingens drivkraft.

Et vendepunkt beskriver den modstand og læring, som hovedpersonen har oplevet. Der kan være flere vendepunkter i en historie.

Perspektiv

Her sætter du historien ind i et større perspektiv. Det kan være en generel udvikling, hvor hovedpersonens læring kan breddes ud og være til gavn for andre.

TV 2 Fyn udviklede i 2020 en model for den konstruktive fortælling, der er velegnet til de personlige udviklingshistorier med fokus på løsninger og på succeshistorien, når én person eller en gruppe har løst et samfundsrelevant problem. Du kan også bruge den til mere ikke-lineære fortællinger, der handler om en sag med flere nuancer og perspektiver.

Modellen hedder KUP.

Bogstaverne står for Kerne - Udvikling - Perspektiv:

K: Kernen og konsekvensen af problematikken.

U: Udviklingen, som mennesket eller sagen har været igennem.

V1 + V2 + V3 +...: Vendepunkter undervejs i udviklingsfasen, der opstår baseret på den modstand, som personen eller sagen har mødt undervejs. Der kan være flere eller færre end tre. Find klimakset inden for vendepunkterne og placer det mod slutningen, så du bygger op til et klimaks.

P: Perspektiv. Hvad kan andre lære?

Er der mere perspektiv på sagen?

Det første, du gør, er at præsentere problemet og dets konsekvenser. Det kan være en ung, der ikke kan finde sig til rette med sin identitet som dreng eller pige. Derefter fokuserer du

på udviklingshistorien. Rejsen, som personen eller emnet har været på i søgen efter en løsning eller en højere erkendelse. Forsøget på at forlige sig med sit medfødte køn. Udfordringer i forhold til kammerater og familie? Kønsskifte? I den udvikling vil der være vendepunkter, hvor det var ekstra vanskeligt, men hvor problemet overvindes trin for trin.

Især i vendepunkterne er den læring og udvikling, der forhåbentlig bidrager til at inspirere andre. Ved at fortælle om rejsen mellem problemet, du præsenterer, og løsningen holder du fortællingen dynamisk og interessant at følge. Til sidst kommer løsningen og perspektivet. Kan andre lære noget af historien om at finde sin identitet og forlige sig med den?

ØVELSE: Kunne KUP være den rigtige model?

Find en historie fra dagens udbud af historier med en case.

Brug kildens historie og lav et storyboard eller script baseret på KUP-modellen, hvor du lægger vægt på at beskrive vendepunkterne i kildens fortælling.

- Diskutér, hvordan historien oprindeligt var bygget.
- Diskutér, hvordan KUP-modellen påvirker fortællingen.

SÅDAN ÆNDRER DU KULTUREN

Det sidste, vi vil gennemgå her i vores booklet er, hvordan du arbejder med at ændre kulturen i et mediehus, så journalisterne bliver udstyret med et konstruktivt mindset, der hjælper flere konstruktive historier ud på mediets platforme.

Først og fremmest gælder det om at have alle i ledelsen med ombord, og du skal designe processen for kulturændringen omhyggeligt. På TV 2 Fyn blev det også afgørende, at havde folk Constructive Institute med på sidelinjen, der gav feedback og gode råd undervejs.

Proces

For at overbevise medarbejderne indledte TV 2 Fyn vejen mod en kulturændring med en spørgeskemaundersøgelse blandt fynboerne, der viste, at tv-stationen i deres øjne fokuserede for meget på problemer. Det gav skeptikerne blandt journalisterne på tv-stationen et svar på, hvorfor det var en god idé at arbejde med konstruktiv journalistik.

Derefter var alle ansatte på et kursus, hvor de fik indblik i teorier om konstruktiv journalistik og gennemgik mange eksempler på praksis. Det gav organisationen et fælles sprog for den konstruktive journalistik. Et afgørende greb i kurset var at involvere alle i at skrive en fælles definition af konstruktiv journalistik.

Det endte med at journalisterne beskrev konstruktiv journalistik på TV 2 Fyn således:

Løsningsorienteret - involverende - nuanceret - kritisk

- Vi bygger på konkrete, dokumenterede problemer og tester løsninger.
- Vi har modet til at forstå den grå hverdag, skildre nuancer og give et overblik over komplicerede historier.
- Vi inspirerer, engagerer, aktiverer og lytter til vores publikum, så vi kan udvikle vores samfund i en bedre retning. Seerne skal kunne genkende sig selv og den virkelighed, de oplever.

Derudover var der ugentlige idéudviklingsmøder med fokus på at identificere konstruktive vinkler på udvalgte historier, og der blev sat mål for, at der dagligt blev produceret mindst en konstruktiv historie til tv-nyhederne. Der var også løbende efterkritik med fokus på de producerede konstruktive historier, oversete muligheder for konstruktive vinkler og den generelle udvikling i projektet med kulturændringen i mediehuset.

I den tredje og afgørende fase skulle redaktører og reportere arbejde intenst med den konstruktive journalistik. Alle redaktioner producerede en konstruktiv serie til tv og til web. Dermed fik alle afgørende, praktiske erfaringer, der skulle gøre det nemmere at vælge den konstruktive vinkel næste gang, de kastede sig over en historie. Og vigtigst af alt. Ret til at fejle undervejs. Teamet fra Constructive Institute sørgede for at fejl blev til læring.

Herefter var der greb, der skulle sikre, at der blev produceret flere konstruktive historier. Der blev nedsat et ambassadørkorps med repræsentanter fra alle redaktioner, der arbejdede for at fremme konstruktiv journalistik på deres respektive redaktioner.

Når der er modstand

Der kan opstå udfordringer i alle faser. På TV 2 Fyn lærte vi at:

1. Det er nødvendigt at have hele ledelsesteamet involveret i projektet. Især mellemlaget med nyheds- og fagredaktører, der får en stor del af ansvaret i forhold til at oversætte de konstruktive idéer og tanker om journalistik. Der skal bare en modstander i ledelseslaget til at gøre det langt sværere at gennemføre én så gennemgribende kulturændring.
2. Symboler er essentielle, og de skal være synlige i hvert arbejdsområde for dagligt at minde journalisterne om, hvordan vi arbejder med konstruktiv journalistik. På TV 2 Fyn var det kompasset LINK og fortællemodellen KUP. Vi kunne have brugt det fra første dag.
3. Du må ikke undervurdere modstanden fra eksempelvis klas-

sisk, undersøgende journalister med et skarpt øje for den vigtige magtkritiske journalistik. Det er derfor vigtigt, at alle fra første skridt ind i omstillingen på dit medie forstår, at konstruktiv journalistik også er kritisk journalistik. Det handler om at afdække et problem og så være konstruktiv omkring det. Journalisterne skal blot fortsætte den journalistiske proces, når et problem er afdækket, og stille spørgsmålet "hvad nu?" Eksempelvis véd vi alle godt, at der er et samfundsmæssigt problem med, at nogle unge skærer i sig selv, fordi de har psykiske problemer. Og vi har lavet kritiske historier om, at regeringen, regionerne og kommunerne alle bærer et ansvar for lange ventelister til hjælp til de unge. Vi véd det. Så nu stiller vi spørgsmålene: Hvad nu? Og hvordan? Vi kigger fremad og undersøger, hvad vi som samfund kan gøre for at løse problemet.

Det er det chefredaktør David Boardman, der sammen med Seattle Times har vundet flere Pulitzer-priser beskrevet således:

"Konstruktiv journalistik er lige så vigtig som undersøgende journalistik, og den fuldender cirklen for den undersøgende journalistik."

Pejlemærker i processen:

- Definér og sæt mål for projektet.
- Find svaret på, hvorfor du vil være et mediehus med fokus på konstruktiv journalistik, og del den viden med alle i organisationen.
- Identificer stærke ambassadører, der kan tage føringen.
- Involver alle i at definere, hvad konstruktiv journalistik er for din organisation.
- Lad de individuelle redaktører udvikle deres eget konstruktive DNA.
- Dagligt fokus på redaktionsmøder, i idéudvikling og i efterkritik.
- Sæt mål for at producere konstruktiv journalistik.

- Find symboler for ændring og udstil dem.
- Kommuniker eksempler og data for, at det virker.
- Vedholdenhed: Kontinuerligt fokus på alle ovenstående parametre er nødvendigt.

Vi håber, du blev inspireret til dit arbejde med konstruktiv journalistik. Har du lyst til at få indsigt i flere eksempler på, hvordan du praktiserer konstruktiv journalistik og teorien bag, så kan du læse mere i fagbogen "Konstruktiv Journalistik – fra idé til historie", af Kristina Lund Jørgensen og Jakob Risbro, Samfundslitteratur, 2021

Du kan også læse meget mere om konstruktiv journalistik på Constructive Institutes website www.constructiveinstitute.org

Foto: Morten Albek

CASE: KOMMUNALVALG PÅ TV 2 FYN

Kommunalvalget i 2021 blev på TV 2 Fyn dækket med en bevidst og konsekvent konstruktiv tilgang. Baggrunden var klar: I en tid, hvor politisk dækning ofte præges af konflikt, sensation og polarisering, valgte TV 2 Fyn at gå en anden vej i dækningen af valget. Det var en vej, hvor journalistikken var præget af dialog, inddragelse og respekt. Håbet var at opnå en mere nuanceret og engagerende valgdækning, der kunne styrke både demokrati og borgernes deltagelse.

Tidlig inddragelse af borgerne

Et af de vigtige elementer var den tidlige inddragelse af borgerne. Allerede i optakten til valgkampen blev vælgerne inviteret til at dele deres bekymringer, håb og idéer for deres lokalområde, så det blev en del af valgkampen, som politikerne debatterede og journalisterne dækkede. Det var netop principerne fra Det Konstruktive Hus' søjle tre, og den involverende ambition med vores LINK-kompas, der lå bag den tanke, nemlig

at involvere og inddrage borgerne i dækningen af kommunalvalget, så de blev engagerede, og medierne var med til at facilitere den demokratiske samtale mellem borgere og politikere.

TV 2 Fyn bad i samarbejde med Fyens Stiftstidende borgerne i hver af de ti fynske kommuner om at komme med deres bud på de vigtigste problematikker, det nye byråd skulle arbejde med efter valget. Da alle idéer var indsamlet - der kom flere hundrede - blev borgerne igen bedt om at involvere sig. De skulle nu stemme på et af de ti emner, der var nævnt flest gange i de indsendte idéer fra deres kommune. De tre problemstillinger, der fik flest stemmer, blev de tre sager, journalisterne på TV 2 Fyn satte særligt fokus på op mod valget.

Dermed satte borgerne dagsordenen for en stor del af tv-stationens dækning af valget i alle fynske kommuner. Og det betød, at journalisterne (og måske politikerne) fik øje på emner, som

Foto: Morten Albek

Fyn

de formentligt ikke selv ville have spottet. Et konkret eksempel var en lokal debat om en Netto-butik på havnen i Marstal. Det var et emne, som optog beboerne på øen, men som kunne være blevet vurderet "for småt" af journalisterne, og dermed ikke var blevet prioriteret.

Valgfolkefester

Da valget nærmede sig, blev der afholdt ti valgfolkefester - en i hver af de fynske kommuner. De blev arrangeret af TV 2 Fyn i samarbejde med Fyens Stiftstidende. Her var der flere politiske debatter. Der var debat med kandidaterne, en ungedebat, en borgmesterduel, "Ølkassen", hvor folk kunne stille sig op og holde en tale.

Konstruktive debatter

Særligt debatten med kandidaterne blev udviklet med et entydigt konstruktivt sigte. Her blev de borgere, der havde rejst de tre problemstillinger, journalisterne dækkede frem mod valget, igen bedt om at præsentere den problematik, de mente var den mest presserende politikerne burde løse. Denne gang skulle det ske live fra salen, da politikerne skulle debattere under valgfolkefesten. Dermed blev borgernes dagsorden også en afgørende del af debatten.

I debatten brugte vi principperne fra vores LINK-kompas og Det Konstruktive Hus' søjle 1, hvor problemet blev beskrevet, fortidens fejl kortlagt, mens vi aktivt bad kandidaterne om at komme med deres løsningsforslag, som dermed blev debatteret live.

Derudover styrede journalisterne til alle debatter på valgfolkefesterne efter en klar ambition om at fremme en god tone

og undgå personangreb. Det skabte et rum, hvor politikerne kunne diskutere substans, politiske forskelle, enig- og uenigheder frem for strategiske positioneringer, og hvor der reelt blev afprøvet, hvilke løsninger og hvad politikerne ville kunne blive enige om efter valget.

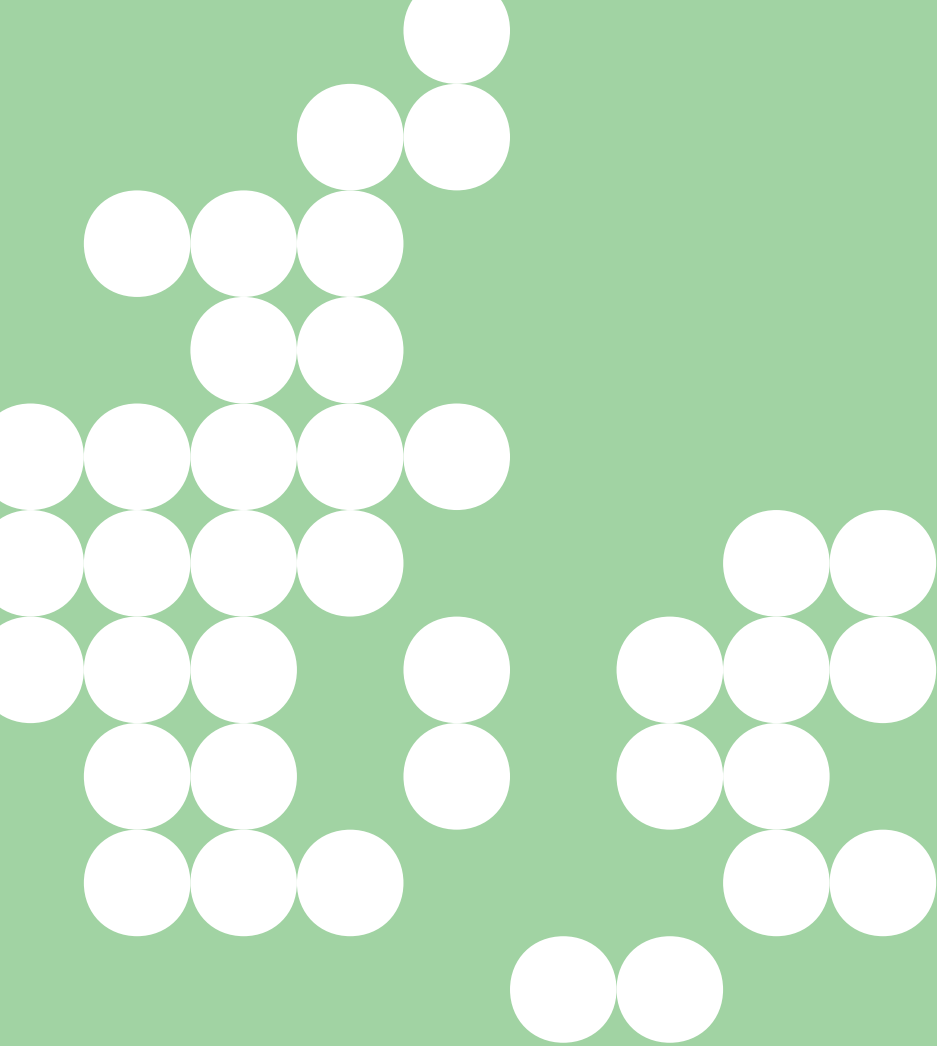
Under debatterne blev publikum løbende inddraget gennem digitale afstemninger og ved at have en direkte dialog med politikerne. På den måde gjorde medierne en aktiv indsats for hele tiden at bringe borgernes spørgsmål og perspektiver ind i den politiske samtale. Håbet var, at det styrkede engagementet og gav vælgerne en følelse af medansvar og deltagelse. Den journalistiske dækning blev dermed ikke kun en envejs-kommunikation, men en dynamisk proces med borgerne som medskabere.

Kåring af mest fairplay-politiker

Et særligt initiativ, der understregede den konstruktive tilgang, var kåringen af "mest fairplay-politiker". Denne pris blev givet til den kandidat, der under valgdebatten havde udvist størst respekt for sine modstandere, holdt en god tone og bidraget positivt til den demokratiske samtale. Det skabte både et sjovt moment, og sendte samtidig et signal om, at god opførsel og samarbejdsvilje belønnes og værdsættes i det politiske landskab. Det er netop principperne i det konstruktive LINK-kompas og Det Konstruktive Hus' søjle 2, hvor man fokuserer på nuancer og saglig fremstilling, der inspirerede her.

Den konstruktive journalistiske dækning af kommunalvalget på Fyn i 2021 viser, hvordan medierne kan spille en afgørende rolle i at styrke demokratiet. Ved at fremme dialog, respekt og borgerinddragelse blev valget ikke blot en kamp om stemmer, men en fælles samtale om fremtiden.

OM FORFATTERNE

Kristina Lund Jørgensen (f. 1973). Ekstern lektor på Syddansk Universitet. Tidligere redaktør for konstruktiv journalistik og journalist på TV 2 Fyn, journalist på Fyens Stiftstidende og fellow på Constructive Institute. BA i nordisk sprog og journalistuddannet. Har tidligere udgivet *Konstruktiv journalistik* i 2021 og *Ene pige* i 2022 og *Sekunderne tæller*.

Jakob Risbro (f. 1973). Redaktør på TV 2 News. Tidligere samfundsredaktør på TV 2 Fyn, journalist og vært på DR Fyn, fellow på Constructive Institute. Uddannet fra DJH i 2002 og BA i jura. Formand for Odense Journalistforening. Har udgivet *Konstruktiv journalistik* i 2021.

Foto: Jonas Olufsen

Foto: Louise Koustrup

På side 2 ses et foto af deltagere i innovationsworkshop på Constructive Institute i august 2025 som del af "Dit valg. Vores Danmark"-projektet. Deltagerne er journalister og redaktører fra en lang række danske aviser, der i fællesskab udvikler nye formater op til kommunalvalget.

Der er på siderne 12-15 brugt gode eksempler på konstruktiv journalistik fra Zetland, TV 2, TV 2 Fyn og DR.

Det moderne Danmark er bygget på samtalen.
På fællesskaber i forsamlingshuse, i byrådssale,
på skoler og i køkkener, hvor vi deler
holdninger og lytter til hinanden.

Men demokratiet er ikke givet. Det lever kun,
når vi vælger at deltage. Når vi stiller
spørgsmål. Når vi stemmer. Når vi tager ansvar
– ikke bare for os selv, men for helheden.

Derfor samler vi medier, kandidater og borgere
i et nyt partnerskab. For at styrke fakta, samtale
og fællesskab. For at vise, at hvert valg tæller.

For uden din stemme mangler en del af
helheden.

DIT VALG. VORES DANMARK.

VELUX FONDEN

TrygFonden

**DANSKE
REGIONER**

Jyllands-Posten Fond

**TUBORG
FONDET**